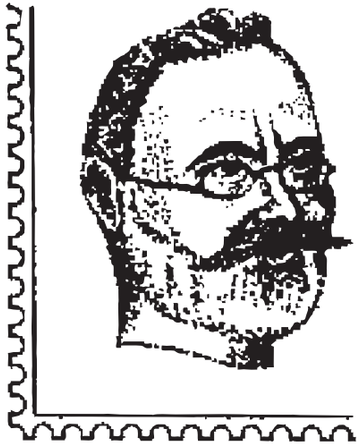

Postiljon

piše **Igor Tuta**

Morje v filateliji

Za današnji pogovor smo se spet odpravili na slovensko obalo, v Portorož. V svoji hiši s prekrasnim pogledom na portoroški zaliv stanuje Mitja Jančar, eden znanih slovenskih filatelistov, bivši predsednik Filatelistične zveze Slovenije in dolgoletni predsednik filatelističnega in numizmatičnega društva Piran. Z njim smo se pogovorili o njegovem delu na področju filatelije.

Dragi Mitja, zahvaljujem se ti, da si sprejel pogovor o svojem zanimanju za znamke in poštne izdaje. Tudi ta pogovor na terasi nad morjem, kjer že dolgo živiš z ženo, je prav prijeten. Si rojen v tej hiši?

Ne, sploh ne. Ko sem se rodil, te hiše še ni bilo. Gradil jo je moj oče, ko sem bil še mlad. Moji starši so bili Primorci, nono po mamini strani pa se je rodil v Trstu. Jaz pa sem se rodil kmalu po vojni v Postojni, a ko sem bil še otrok, se je družina družina preselila v Piran in tam sem opravil tudi svoje šolsko obdobje do mature. Potem pa sem se vpisal na univerzo v Ljubljani. No, kmalu sem se tam tudi zaposlil in preživel v glavnem mestu kakih deset let. Potem pa sta me želja po morju, bližina družine in nova zaposlitev privedli spet na obalo. In kot vidiš, se tu počutim prav dobro.

Kaj pa filatelija, s katero se ukvarjaš že vse življenje?

No, ni prav tako. Za znamke sem se res začel zanimati že v osnovni šoli. Mama je namreč delala v nekem podjetju na obali in mi nosila domov odrabljene odrezke kuvert z znamkami. Tudi nekateri drugi sošolci so spravljali odrabljene znamke in smo si jih izmenjavali. To je bilo ravno obdobje, ko smo na Koprskem prešli od pretiskanih znamk STT VUJA Cone B na jugoslovanske znamke. Te nove znamke so bile zelo poceni in začel sem jih kupovati na pošti. V Piranu je bil naš sosed starejši gospod, ki je bil že veliko let filatelist in prav on mi je svetoval, da sem na večje bele liste narisal okvirje, v katere sem nalepil z majhno nalepko nove serije. Tako se je začela moja filatelistična pot.

Zakaj pa si rekel, da se s filatelijo ne ukvarjaš vse življenje?

Morda sam veš, da so v našem življenju, zlasti v mladih letih, obdobja, ko iščeš službo, si urediš svojo družino, skrbiš za boljše razmere in vse drugo ostane bolj ob robu. Tako je bilo tudi zame, zato so moje znamke kar nekaj let počivale. Potem pa je leta 1980 naneslo, da so bile v Lipici velike slavnosti ob 400. obletnici svetovno znane konjušnice in ob tisti priložnosti je jugoslovanska poštna uprava izdala znamko z belim lipicancem. Iz Dunaja do Trsta so organizirali poštno kočijo, ki je potovala od 6. do 13. julija in v šestih mestih, kjer so se ustavili in prenočili, so imeli priložnostne poštne žige. V Lipici je potem ob tej obletnici še več kot mesec dni sledila vrsta prireditev, ki so ostale zapisane v poštni zgodovini. Vse to me je spodbudilo, da sem postal bolj pozoren na poštne izdaje, ki obujajo našo preteklost, pa tudi na izdaje, ki opozarjajo na naše značilnosti. Zato sem se v zadnjih letih posvetil predvsem tej tematiki in odkar sem od leta 2005 predsednik FND Piran skrbim, da vsako leti izdamo kakšno razglednico ali ovojnico s primorsko tematiko in z zgodovinskimi obletnicami.

Bi nam jih lahko navedel nekaj?

Vseh res ne morem našteti, saj se nam je do danes nabralo kar 141 izdaj. Zelo zanimiva in priljubljena je bila serija krasnih razglednic posvečena slovenskemu morju s primerki naših najbolj znanih rib. Vse razglednice je ilustriral znani Matjaž Učakar in prav v tem času razmišljamo, da bi s to serijo nadaljevali. Na vsaki razglednici je bila tudi osebna znamka z isto ribo. Glede zgodovinskih obletnic bi omenil leta 2010 ovojnico in poštni žig o Francozih v Istri, leta 2012 razglednico, žig in slovensko znamko ob stoletnici trolejbusa v Piranu in leta 2013 ovojnico ob stoletnici rojstva režiserja Františka Čapa, ki je med drugim posnel film Kruh in sol. Leta 2020 smo izdali ovojnico ob 40. obletnici filatelističnega društva v Piranu in 170. obletnici uporabe prve znamke v Piranu. Lani smo izdali razglednico o piranski oljki - buga, ovojnico ob 8. Evropskem kongresu matematike v Portorožu in ovojnico s priložnostnim žigom ob 100. obletnici naslednstvene konference o delovanju pošte v naših krajih po razpadu Avstro-Ogrske. Omenil bi še ovojnico o sodelovanju piranskega ladjevja v bitki pri Lepantu. To je seveda le nekaj primerov.

V uvodu sem omenil, da si bil nekaj let tudi predsednik Filatelistične zveze (FZS). Kdaj je bilo to?

Leta 1989 je Jugoslavija izdala štiri znamke ob 500. obletnici fresk v cerkvici v Hrastovljah. Z Jankom Štampflom, ki je bil sekretar FZS, sva se domenila, da bi tiskali štiri razglednice teh fresk in sva izdelala maksimum karte. Zato sva v tistem času kar tesno sodelovala. Sredi osemdesetih let je Zveza iz več razlogov zašla v težave. V tistih letih sem bil izvoljen v krajevno SZDL in imel nekaj javnih odgovornosti. Nekoč me je Stampfl prosil, če bi sprejel v novem odboru FZS mesto predsednika. To sem sprejel in sem bil leta 1990 na Skupščini enoglasno izvoljen za predsednika, Janko Štampfl pa je bil potrjen za sekretarja. Naslednje leto se je Slovenija osamosvojila in tudi mi smo morali drugače nastaviti svoje delo v

Zvezi. Med urejevanjem organizacije, izdajo prvih esejev, obnovitvijo izdajanja Nove filatelije in včlanjevanjem v mednarodno organizacijo FIP ter prva srečanja z Italijani in Avstrijci za razstave Alpe Adrija, mislim, da smo se kar precej potrudili. A o svojem delu v Zvezi do konca mandata leta 1998 ne bi rad govoril, ker se morajo o tem izreči drugi. Mislim pa, da nam je uspelo utrditi Zvezo, jo postaviti na novo podlago in ji zagotoviti uspešno delovanje vse do danes.

Mitji se zahvaljujem za pogovor in dodam, da je vrsto let pisal za portal Hippokampos na internetu, zdaj pa redno piše na razna družbena omrežja. **(Slika 4)**